

Ikaalinen Sarkkilan kylätontti

Täydennyksiä ja tarkennuksia v. 2011 koekaivausraporttiin

Viite: mjrek 1000019274. Raportti: Poutiainen, Laakso & Bilund: Ikaalinen Sarkkila koekuopitus 2011

Viestissään Ikaalisten kaupungille (27.2.12) Pirkanmaan maakuntamuseo kommentoi paikalla tehtyä arkeologista tutkimusta: *"Kylätontin kaakkoisosassa, rannalle vievän tien kohdalla ja SE-puolella, kiinteän muinaisjäännöksen laajuutta ja säilyneisyyttä ei ole selvitetty (lukuun ottamatta kapeaa kaistaa Vanhan Tampereentien reunalla)".*

Kyseistä aluetta ei tutkittu v. 2011 kahdesta syystä: alue katsottiin arkeologiselta kannalta merkityksettömäksi ja koska ajateltiin että toimeksianto ei varsinaisesti koskenut kyseistä aluetta, joka pihamaata. Tutkittiin vain tien varsi kevyenliikenteenväylän suunnitelman takia.

Tieltä 13139 (Vanha Tampereentie) erkaneet tie kaakkoon. Se kulkee Sarkkilan vanhan kylätontin läpi, kahden vanhan talotontin välistä. Tie on edelleen käytössä ja se johtaa neljälle asuintontille sekä rannassa olevalle mökille. Kyseinen tie kylätontin kohdalla on samalla paikalla kuin talotonteille menevä tie 1799 kartalla. Sen jälkeen paikalla on ollut tilustie tonttien välistä rantaan ja pelloille.

Tielinjan alustaa ei tutkittu koekaivauksessa v. 2011. Kapean tien sulkeminen kaivauksen takia olisi varsin hankalaa. Arkeologisesti on perustellusti odotettavissa että tien kohdalla ei ole erityisiä tutkimusarvoja omaavia rakenteita tai jäännöksiä kuin tie itse. Siitä ei arkeologisella menetelmällä ole saatavissa sen enempää relevanttia tietoa kuin on jo olemassa: paikalla on tie, jossa ei ole erityisiä rakenteita – vain perustettu maan pinnalle ja jossain vaiheessa sorattu. Emme näe mitään erityistä ammatillista syytä tutkia tielinjan kohtaa tarkemmin.

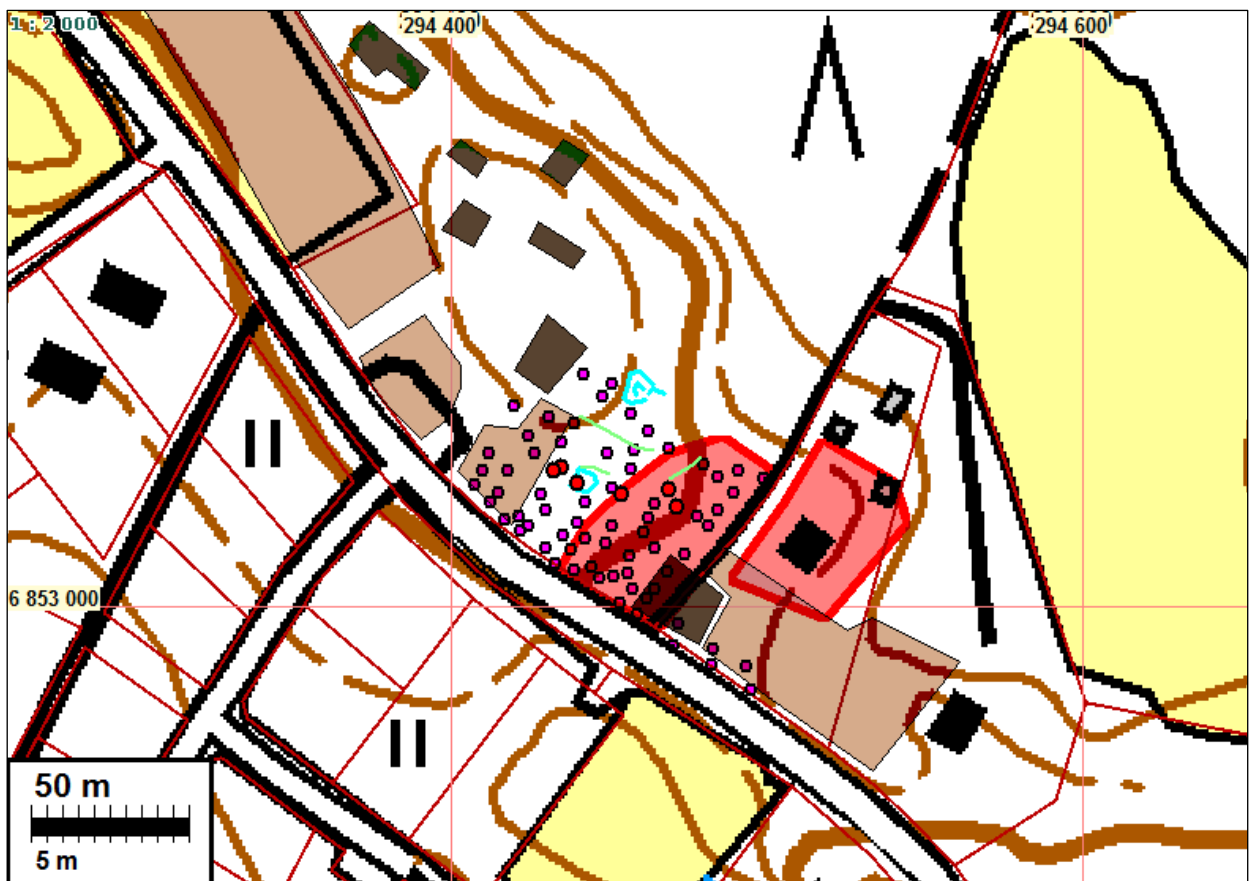
Tien kaakkoispuolella on nyt hoidettua pihamaata jota ei v. 2011 tutkittu kuin kapealta alalta aivan Vanhan Tampereentien varrelta. V, 1799 kartalla alue on peltoa, samoin 1840-luvun pitäjänkartalla ja edelleen 1900-luvulla. Vanhalla peruskartalla (1950-60l) tien kohdalla ja osin sen kaakkoispuolella on ollut talo ja sen ympäristö tilus/tonttitien kaakkoispuolella peltoa. Sen jälkeen talo on hävitetty, hieman kauemmaksi itään on rakennettu uusi omakotitalo ja pelto tasattu ja muokattu nurmikoksi ja pihamaaksi. Kaikki em. lähtötiedot, sekä v. 2011 saadut havainnot viittaavat siihen, että alueella tuskin on koskaan ollut eikä siellä ole jäljellä mitään arkeologisesti kiinnostavaa. Sen takia katsottiin turhaksi tutkia ko. aluetta.

On perusteltua olettaa että pohjois-koilliseen menevän tonttitien kohdalla ja itä-kaakkoispuolella olevalla nyt rakentamattomalla alueella ei ole jäljellä mitään arkeologisesti relevanttia kiinteää muinaisjäännöstä ja siten se ei olisi potentiaalista muinaisjäännösaluetta. Alue ei ole karttatarkastelun ja lähdeaineiston perusteella eikä maastoinventoinnin perusteella merkitty muinaisjäännökseksi. Kyseinen tonttitie ja vanha peltoalue nykyisen talon ja vanhan 1700-luvun talotontin, Vanhan Tampereentien ja tontille menevän tien kohdalla ja välillä ei ole nyt eikä ole ollut muinaisjäännösaluetta eikä siten muinaismuistolailla suojeltua aluetta. Ammatillisin perustein suoritettu arvio ko. alueen arkeologisesta potentiaalista ei anna aihetta muinaisjäännökseksi aluetta muuttaa, sellaiseksi epäillä ja sellaisena sitä käsitellä. Kaikki saadut tiedot viittaavat siihen että muinaisjäännöstä ei ko. alueella ole ja mielestämme jatkotutkimukset ko. alueella olisivat turhia.

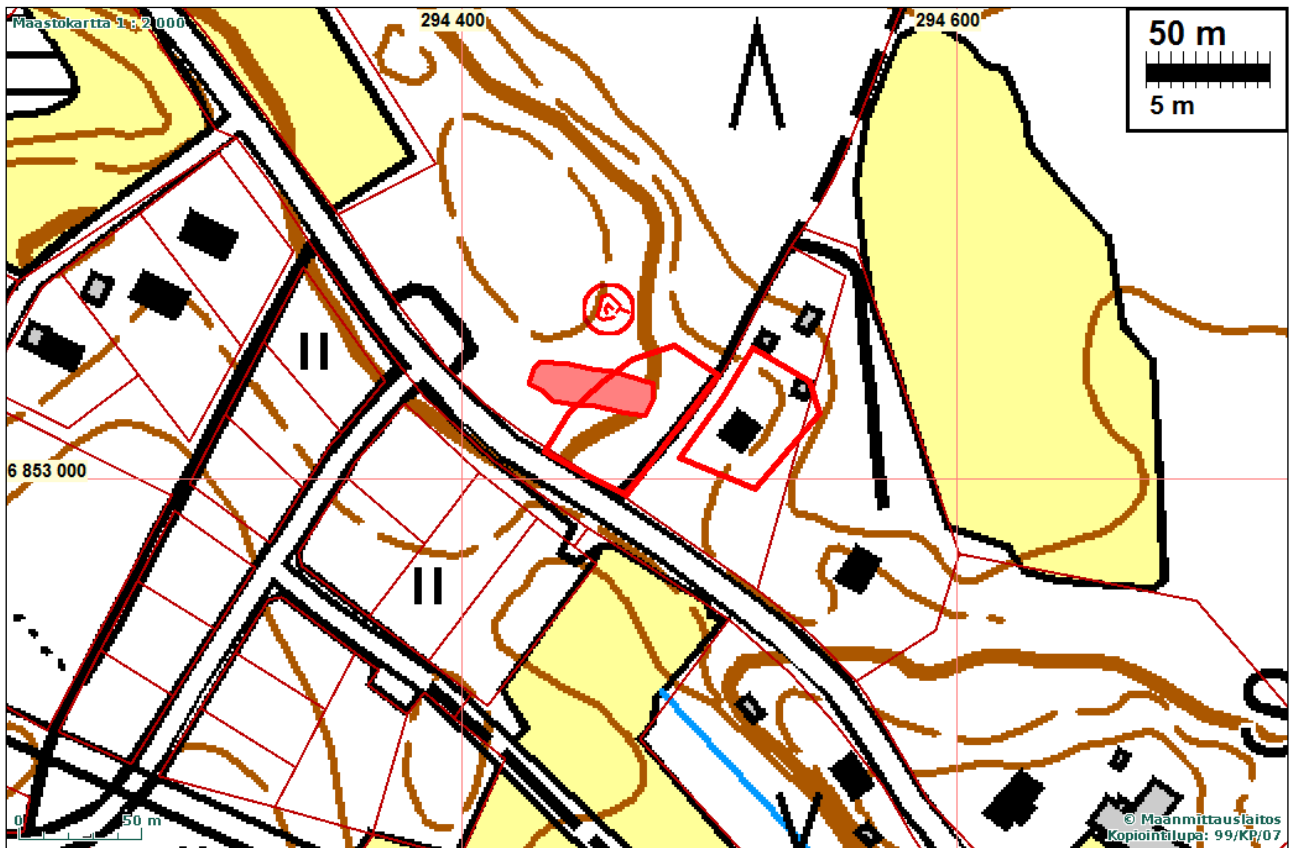
Jos kuitenkin jostain syystä Museoviranomainen näkee asian toisin kuin edellä esitetty, voi alueille tehdä varmistukseksi joitain koekuoppia.

Alussa mainituissa viestissä maakuntamuseo kommentoi: ” Muinaisjäännösalueen N-puolella sijaitsevan maakellarin jäännöksen ikää ja mahdollista suojelustatusta ei ole arvioitu tutkimusraportissa. Tämä voi edellyttää tarkempia tutkimuksia, koska kyseessä on mahdollinen kiinteään muinaisjäännökseen (kylätonttiin) kuuluva rakenne.”

Kyseinen maakellari on aivan ilmeisesti alueen 1900-luvun asutukseen liittyvä yksinkertaisen maakellarin raunio, rakenteensa ja kuntonsa sekä sijainnin perusteella suhteellisen nuori. Oletettavasti jäänyt käytöstä kun alueella olleet rakennukset on poistettu 1900-luvun lopulla. Samanlaisia kellareita on yleisesti ehjänä jäljellä ja edelleen käytössä ympäri maata. Ei ole olemassa mitään erityistä syytä tai viitettä olettaa kellarin olevan erityisen vanha tai muuten arkeologisesti mielenkiintoinen. Kyseiseen maakellarin raunioon ei käsityksemme mukaan sisälly sellaista arkeologisin menetelmin esiin saatavaa tietoa, josta voidaan saada relevanttia tietoa ihmisen historiasta sekä hänen elinympäristönsä kehityksestä. Kyseessä ei käsityksemme mukaan ole muinaisjäännös. On myös kyseenalaista voidaanko kellaria arkeologisesti tutkimalla saada siitä mitään ajoittavaakaan tietoa.

Punaisella v. 1799 kylätontti. Ruskeanharmaalla pellot 1960 kartalla. Tumman ruskealla rakennukset 1960-kartalla. Koekuopat sinipun. pallo. Havaitut rakenteet sinisellä (pohjoisempi on kellarikuoppa, eteläisempi rak. perusta, ojien jäänteet vihreällä

V. 2011 ehdotettu muinaisjäännösrajaus punaisella kylätontit ja kellarikuoppa punaisella viivalla.

Ote kartasta 1799

Ote kartasta 1840l

Peruskartta 1960

Vanhalta Tamperentieltä erkaneva tonttitie, pohjois-koilliseen.

Porvoo 6.6.2012

Timo Jussila